

Adrian MIHALACHE

Prostul gust

Nu poți lua prostul-gust peste picior decât dacă o faci cu bun-gust. Aceasta nu se întâmplă, însă, în adaptarea după *Burghezul gentilom*, realizată de Petrică Ionescu la Teatrul Național „I.L. Caragiale”, cu prilejul *sommet*-ului francofoniei. Spectacolul este o „localizare”, cum se făceau în copilăria culturii române, pe vremea lui Gheorghe Asachi și Heliade Rădulescu. Adaptarea este groasă, lipsită de spirit. Dl. Jourdain al lui Molière nu este un simplu parvenit ridicol, în genul lui Gigi Becali. El aparține unei epoci de rafinare a moravurilor, când duelurile de pe teren erau înlocuite cu conversațiile din saloane. Burghezul care a dat de bani nu-i risipește în cheltuieli somptuoase, nu-și face colecție de trăsuri (de automobile, astăzi), nu achiziționează frenetic palate (vile), ci vrea, cu toată sinceritatea, să se educe. Este, desigur ridicol, cum este oricine se află în plină transformare, cât încă trăsăturile nu i s-au definitiv și reflexele nu i s-au format. Nu crede deloc că „banii rezolvă totul”, de aceea îi și investește cu înțelepciune și generozitate în bunuri nemateriale, cum sunt artele și științele. Se știe că este nevoie de trei generații pentru a produce un om de elită, trebuie să existe totuși, un început. Molière râde de parvenitul dornic de cultură cu simpatie, nu cu sarcasm.

Adaptarea lui Petrică Ionescu este stridentă și vulgară. Risipa uriașă de mijloace în raport cu rezultatul precar face ca demersul însuși să pară a aparține unui soi de parvenit, de felul aceluia de care regizorul însuși dorește să-și bată joc. Somptuozitatea supradimensionată ajunge să indisună, cu toate meritele scenografului Dragoș Buhagiar. Până și acesta, deși își arată mâna de maestru, dovedește o inventivitate mai puțin proaspătă și debordantă decât, de exemplu, în *Elizaveta Bam*. Eșecul lui Petrică Ionescu nu vine tocmai ca o surpriză: nici montarea grandilocventă a lui *Odip* la Opera Română, cu focurile ei de artificii cu tot, nu a fost un succes. Deși replicile esențiale ale piesei sunt păstrate, în noul context ele nu mai au nici un haz. Cine stă până la capăt, o face doar pentru a nu pierde vreo schimbare de decor.

În condițiile date, secundanții regizorului fac tot posibilul să nu-și păteze obrazul. Adrian Enescu compune o pasișă fină a muzicii baroce, iar Vasile Manta o completează în stil. Răzvan Mazilu inventează o coregrafie spectaculoasă și stilistic unitară. Victor Rebengiuc, vizibil stânjenit de ce i se cere să facă, interpretează rolul lui Jourdain ca și cum ar fi în grevă japoneză, punând permanent surdina și încercând să-și păstreze atât demnitatea sa, cât și pe cea a personajului. Claudiu Bleonț exagerează, dar o face cu grație, exhibându-și talente de luptător *ninja*, ca maestru de arme. Excelent este Dorin Andone care, în rolul profesorului de dans, nu se mulțumește să baleteze cu talent, ci scoate în evidență drama artistului silit să-și trădeze principiile estetice. Cuplul Vlad Ivanov–Marius Manole oferă un recital excelent de *lazzi*. Tot restul distribuției se păstrează în limitele unui joc discret și eficient, cu excepția Maiei Morgenstern, care merge pe mâna regizorului și rău face.

Deși premiera a avut loc în timpul Forumului Francofoniei, am răsuflat ușurat văzând că nu era picior de francofon în loja oficială. În caz contrar, ne expuneam ridicolului, căci încercarea unui burghez de deveni gentilom este floare la ureche pe lângă temeritatea unui *paysan du Danube* de a dori să arate francezilor „ce n-a văzut Parisul“.

Teatrul Național „I.L. Caragiale“ București – Burghezul gentilom după Molière. Spectacol realizat cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe în cadrul *Sommet*-ului Francofoniei. Traducere și adaptare de Ruxandra Hagiu și Iustina Croitoru. Regia și versiunea scenică: Petrică Ionescu. Scenografia: Dragoș Buhagiar. Muzica: Adrian Enescu. Coregrafia: Răzvan Mazilu. Cu (în ordinea indicată de autor): Victor Rebengiu (*Monsieur Jourdain/Domnul Jurdănescu*), Cecilia Bârbora (*Madame Jourdain/Doamna Jurdănescu*), Medeea Marinescu (*Lucile/Lucia*), Marius Manole (*Cléonte/Claudiu*), Maia Morgenstern/Maria Teslaru (*Dorimene/Lady D'Or*), Costel Constantin (*Dorante/Sir Down*), Maria Buză (*Nicole/Niculina*), Vlad Ivanov (*Covielle/Costică*), Mihai Perșa (*Maître de musique/Profesorul de muzică*), Dorin Andone (*Maître a danser/Profesorul de dans*), Claudiu Bleonț (*Maître d'armes/Maestrul în arte marțiale*), Damian Crășmaru (*Maître de Philosophie/Profesor de imagine/ TV coach*), Mihai Niculescu (*Maître Tailleur/Fashion designer*), Marcelo Cobzariu (*Garde 1/Bodyguard 1*), Cristian Crețu (*Garde 2/Bodyguard 2*), Aristița Diamandi (*Gouvernante/Guvernantă*) ș.a. Dirijor: Răzvan Luculescu. Mastru de cor: Gabriel Popescu. Asistent regie: Diana Iliescu. Șef compartiment balet: Andreea Constantinescu. Ilustrația muzicală: Vasile Manta. Soliști vocali: Amelia Antoniu/Silvia Șohterus, Adrian George Popescu/Claudia Deleanu, Arnold Mack. Data premierei: 26 septembrie 2006